

Sukututkimuksen ABC

Sukututkimuksen ABC -aineistoa päivitetään säännöllisesti. Ajantasainen aineisto on kaikkien luettavissa ja käytettävissä kotisivuiltamme (katso linkit-osio): <https://pohjoiskymensukututkijat.yhdistysavain.fi/linkkeja/>

Pohjois-Kymen sukututkijat ry 2024_1

Sukututkimuksen ABC

SISÄLLYSLUETTELO

SUKUTUTKIMUKSEN ABC

1. YLEISTÄ
2. ALKUSELVITYS
3. LÄHTÖHENKILÖ
4. DIGITOIDUT AINEISTOT AVUKSI
5. TULKINTA-APUA
6. TIETOSUOJA JA TEKIJÄNOIKEUDET
7. TIETOJEN TALLENTAMINEN
8. GENEETTINEN SUKUTUTKIMUS
  - 8.1 TESTITYYPIT
  - 8.2 TESTAAMINEN
9. LISÄÄ LÄHTEITÄ

1. Yleistä

Sukututkimus tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden tutkia omaa perhetaustaasi ja selvittää juuriasi sukupolvien taakse. Se avaa ikkunan menneisyyteen ja auttaa ymmärtämään, mistä olemme tulleet ja miten perheemme on kehittynyt ajan saatossa. Sukututkimus auttaa myös säilyttämään perinteitä ja kulttuuriperintöä, ja se voi rohkaista perheenjäseniä tutustumaan toisiinsa. Aloittaessasi sukututkimuksen, astut matkalle, joka voi olla sekä jännittävä että palkitseva.

Perinteisessä sukututkimuksessa kerätään ja tallennetaan henkilöhistoriallista tietoa, kuten henkilöiden elämään liittyviä päivämääriä, paikkoja sekä henkilöiden ja heidän perheidensä elämänvaiheita.

Geneettisellä sukututkimuksella eli DNA-testauksella voidaan mm. täydentää ja varmentaa olemassa olevia tietoja suvusta ja etsiä kadoksissa olevia sukulaisia. Se siis toimii perinteisen sukututkimuksen tukena.

Sukututkimuksen ABC -aineistoa päivitetään säännöllisesti. Ajantasainen aineisto on kaikkien luettavissa ja käytettävissä kotisivuiltamme (katso linkit-osio): <https://pohjoiskymensukututkijat.yhdistysavain.fi/linkkeja/>

Pohjois-Kymen sukututkijat ry 2024_1

Ennen kuin aloitat varsinaista sukututkimusta, on hyvä miettiä mm. seuraavia asioita ja niiden pohjalta tehdä alustava suunnitelma oman tutkimuksesi tueksi:

Miksi tutkit? Sukulainen kateissa, kiinnostus omiin juuriin, oman perhetaustan ymmärtäminen, vai jokin muu syy?

Mistä tutkit? Mitä lähteitä on jo olemassa, mitä niistä käytät ja ovatko luotettavia?

Miten tutkit? Miten varmistat, että tutkimuksesi on riittävän kriittistä?

Miten rajaat? Mitä tietoa otat mukaan ja kuinka monta henkilöä tutkimuksesi sisältää?

Miten julkaiset? Miten otat tietosuojalain ja tekijänoikeudet huomioon?

Miten säilytät? Kuinka huolehdit, että arvokas työsi säilyy myös tuleville sukupolville?

TÄSTÄ OHJEISTUKSESTA LÖYDÄT APUA EM. KYSYMYKSIIN JA PÄÄSTET ALKUUN SUKUTUTKIMUKSESSASI

2. Alkuseelvitys

Kun olet päättänyt, mitä sukua tutkit, aloita haastattelemalla vielä elossa olevia sukulaisia, ystäviä, naapureita ja muita mahdollisia henkilöitä, joilla voisi olla tärkeää tietoa tutkittavasta suvusta. Kerää heiltä kaikki mahdollinen tieto - valokuvat, lehtileikkeet, kuolinilmoitukset, virkatodistukset, perukirjat, lainhuudot jne.

Selvitä, tutkiiko joku toinen samaa sukua ja voisitteko jatkaa yhdessä tutkimista. Esim. sukuseuroilla, kotiseutuyhdistyksillä ja perinnepiireillä voi olla tietoa kyseenä olevan suvun vaiheista.

3. Lähtöhenkilö

Valitse ko. suvusta lähtöhenkilö, jota alat tutkia. Tarvitset hänestä kolme tietoa: **nimen, syntymäajan ja -paikan tai kuolinajan ja -paikan**. Jos lähtöhenkilö tai sukututkimukseen kirjattavat henkilöt ovat elossa, on huomioitava tietosuojalaki (ks. kohta Tietosuoja).

Lähtöhenkilösi tietoja voit tarvittaessa tilata esim. kirkkoherranvirastoista www.evl.fi (aluekeskusrekisterit) ja ortodoksien osalta Keskusrekisteristä (<https://www.ort.fi/keskusrekisteri/>). Jos tutkimasasi henkilö on ollut elossa vuonna 1969, hänen tietojansa voi tilata Digi- ja väestötietorekisteristä (<https://dvv.fi/henkiloasiakkaat>)--> Ote/todistus väestötietojärjestelmästä - tilauslomake (dvv.fi). Tavoitteena on, että pääset jatkamaan sukusi tutkimista niistä kirkon arkistoista, jotka ovat sukututkijalle vapaasti käytettävissä.

Sukututkimuksen ABC -aineistoa päivitetään säännöllisesti. Ajantasainen aineisto on kaikkien luettavissa ja käytettävissä kotisivuiltamme (katso linkit-osio): <https://pohjoiskymensukututkijat.yhdistysavain.fi/linkkeja/>

4. Digitoidut aineistot avuksi

Kirkon arkistot ovat sukututkijan ensisijaisia lähteitä. Yli 100 vuotta vanhempaa aineistoa on nykyisin hyvin saatavilla verkosta, joten niistä on hyvä aloittaa tietojen hakeminen. Verkosta löydät useita eri palveluntuottajia, joiden kautta pääset kotikoneeltasi etsimään mm. syntyneiden, kastettujen, vihittyjen ja haudattujen tietoja.

Tässä esimerkkejä:

- Hiski -palvelu: <https://hiski.genealogia.fi/hiski?fi/>
- SSHY (jäsenmaksu, osa tiedoista vapaasti käytettävissä): <https://www.sukuhistoria.fi/sshy/index.htm>
- Katiha (Karjala-tietokantahaku): <https://katiha.kansallisarkisto.fi/haku.php>
- Digihakemisto: <https://digihakemisto.net/>
- Family Search: <https://www.familysearch.org/fi/>

Tärkeää sukututkimuksessa on, että kirjaat aina ylös, mistä olet tiedon löytänyt.

Voit etsiä verkosta myös muita sukulaisiisi liittyviä tietoja. Digitoituina on mm. henkikirjoja, sota-aineistoja, sanomalehtiä, karttoja, hautoihin ja siirtolaisuuteen liittyviä tietoja. Linkkejä näihin löydät esimerkiksi Pohjois-Kymen sukututkijoiden linkkisivustolta:

<https://pohjoiskymensukututkijat.yhdistysavain.fi/linkkeja/>

5. Tulkinta-apua

Valtaosa kirkonkirjoista on kirjoitettu vanhalla käsialalla ruotsiksi, saksaksi, venäjäksi jopa latinaksi, myös lyhenteitä on käytetty paljon. Käännösapua näihin, esim. lyhenteiden, kuolinsyiden, ammattien osalta löytyy myös verkosta.

Sanastoja, sanakirjoja ja kuolinsyitä:

- <https://www.genealogia.fi/sanastot-ja-sanakirjat/> (Suomen Sukututkimusseura)
- <https://historismi.net/tools1.html> (HISTORISMI)
- [Sanasto - Kansallisarkisto | Katiha](#)
- https://web.archive.org/web/20190219162822/https://www.saunalahti.fi/arnoldus/kuol_sy_y.html (Arno Forsius, kuolinsyyt)

6. Tietosuoja ja tekijänoikeudet

Sukututkija voi kerätä sukututkimusaineistoa omaan käyttöönsä ilman, että tietosuojalakea sovelletaan tietojen käsittelyyn.

Kun julkaiset tietoja, olet tietosuojalain piirissä. Pääsääntö on, että elossa olevien tietoja ei julkaista ilman asianmukaista lupaa. Joissakin tapauksissa riittää tiedottaminen, useissa tarvitset kirjallisen luvan ko. henkilöltä. Muista, että myös henkilöä esittävä valokuva on henkilötieto! Lisäksi hyvän tavan mukaista on, että vainajista ei kerrota tietoja ikävään sävyyn tai niin, että ne

Sukututkimuksen ABC -aineistoa päivitetään säännöllisesti. Ajantasainen aineisto on kaikkien luettavissa ja käytettävissä kotisivuiltamme (katso linkit-osio): <https://pohjoiskymensukututkijat.yhdistysavain.fi/linkkeja/>

loukkaavat elossa olevia sukulaisia. Lähemmin sukututkijan tietosuojaohjeistukseen pääset tutustumaan mm. Suomen Sukututkimusseuran sivuilta: <https://www.genealogia.fi/tietosuoja/>

Kun julkaiset valokuvia tai teoksiksi luokiteltuja valokuvia, olet tekijänoikeuslain piirissä.

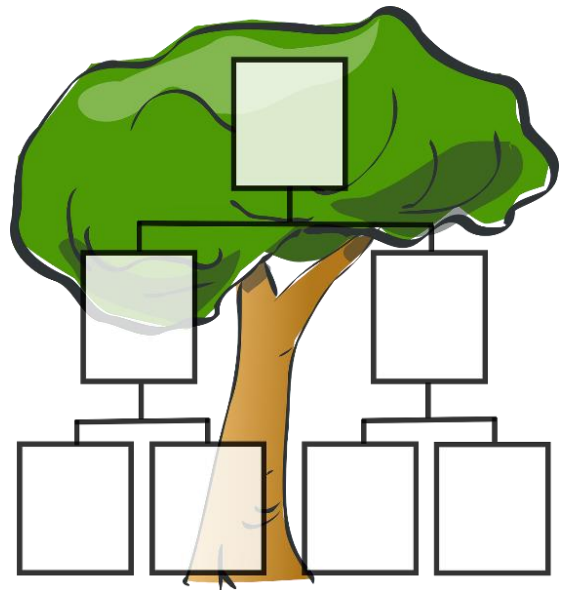
Tarvitset luvan, jos valokuvan ottamisesta on kulunut vähemmän kuin 50 vuotta. Jos valokuva luokitellaan teokseksi - toisin sanoen se on omaperäinen ja yksilöllinen, sen suoja-aika on voimassa tekijän eliniän ja 70 vuotta hänen kuolemansa jälkeen.

7. Tietojen tallentaminen

Sukupuusi voit rakentaa perinteisesti paperille. Tämän heikkoutena on rajalliset mahdollisuudet lisätä tietoja.

Useimmat valitsevat jonkin tietokoneella käytettävän sukututkimusohjelman. Vaihtoehtoja on runsaasti - maksullisia ja ilmaisia. Osa ladataan omalle koneelle ja käytetään paikallisesti (esim. SukuJutut). Osassa toimintaperiaatteena on yhteisöllisyys eli sukupuuta rakennetaan yhteistyössä (esim. Geni).

Toiset ohjelmat soveltuvat hyvin esim. sukukirjan tekemiseen, toisissa tätä ominaisuutta ei ole ollenkaan. Joillakin palveluntarjoajilla on myös demo-versioita, joilla pääsee kokeilemaan ohjelman soveltuvuutta.

Sukututkimustiedot siirtyvät myös helposti ohjelmasta toiseen, joten voit aloittaa kokeilun yhdellä ja jatkaa toisella ohjelmalla.

Muutamia esimerkkejä sukututkimusohjelmista:

- SukuJutut <https://www.sukujutut.fi/>
- Legacy <http://www.legacysuomi.com/>
- Gramps <https://gramps-project.org/blog/>
- Family Tree Builder - Ilmainen sukututkimusohjelma - MyHeritage
- Geni <https://www.geni.com/>
- Family Search <https://www.familysearch.org/fi/>
- Geneanet <https://fi.geneanet.org/>

Tärkeää on, että otat omista tiedostoistasi varmuuskopioita usein. Näin varmistat sen, että tekemäsi työ ei mene hukkaan, jos tietokoneesi menee rikki. Muista merkitä myös lähdetiedot sillä tarkkuudella, että löydät ko. aineiston vielä uudestaan.

Sukututkimuksen ABC -aineistoa päivitetään säännöllisesti. Ajantasainen aineisto on kaikkien luettavissa ja käytettävissä kotisivuiltamme (katso linkit-osio): <https://pohjoiskymensukututkijat.yhdistysavain.fi/linkkeja/>

8. Geneettinen sukututkimus

Geneettinen eli DNA-sukututkimus perustuu tutkittavan oman näytteen vertaamiseen DNA-testausyrityksen tietokannassa oleviin muihin näytteisiin. Mitä enemmän ihmisiä on testattu sitä todennäköisemmin tietokannasta löytyy osumia eli geenisukulaisia.

Geneettisessä sukututkimuksessa saadaan arvio, kuinka läheisestä sukulaisuudesta on kyse. Perinteisen sukututkimuksen avulla pyritään varmentamaan tämän paikkansapitävyyttä. DNA-testauksella voidaan myös selvittää etnistä taustaa ja minkälaisen vaelluksen esivanhempamme ovat maapallolla tehneet ennen kuin ovat asettuneet nykyisille asuinsijoilleen.

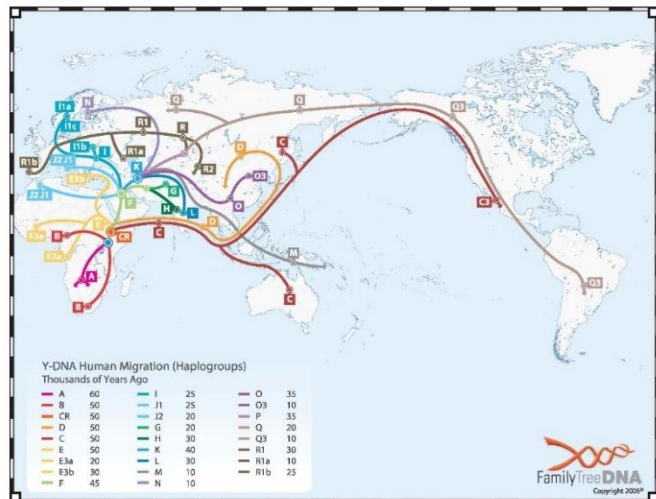
8.1 Testityypit

Serkkutesti (Family Finder) voidaan teettää sekä mieheltä että naiselta. Siinä verrataan näytteitä antaneiden henkilöiden 22:ta kromosomiparia ja x-kromosomia. Mitä enemmän kromosomeissa on yhteisiä osuuksia sitä läheisempää sukua vertailtavat henkilöt ovat keskenään.

Testin hyödyt:

- Löytää uusia sukulaisia (etäserkut)
- Löytää tai varmistaa puuttuvat isovanhemmat ja jopa heidän vanhempansa
- Vahvistaa tai kumota perinteisesti tutkitut sukulaisuudet

Y-DNA-testi tehdään vain miehelle ja siinä tutkitaan ja verrataan miesten Y-kromosomeja. Testissä osumia antavat isälinjan edustajat eli isät, isoisät, isoisoisät jne ja heidän miespuoliset jälkeläisensä. Y-kromosomi saattaa periytyä muuttumattomana useiden sukupolvien ajan, joten se antaa tarkkaa tietoa jopa vuosisatoja sitten eronneista sukuhaaroista. Testin tuloksena määritetään Y-haploryhmä (A.....T).

Tästä testauksesta hyötyvät mm.:

- Biologisen isän tai isoisän etsijät
- Sukututkijat, joilla on katkos isälinjassa
- Kaikki sukututkijat saattavat löytää testin perusteella isälinjan puoleisia uusia sukulaisia tai varmistaa sukututkimusta
- Sukuseurat tutkivat, ovatko samaa sukunimeä kantavat samaa sukua keskenään ja sukuhaaroja päästään näin yhdistämään
- Haploryhmä kertoo "esi-isien" vaellusreitit maapallolla

Miesten Y-DNA-haploryhmien vaellusreitit.

Kuva © Gene By Gene, Ltd

Sukututkimuksen ABC -aineistoa päivitetään säännöllisesti. Ajantasainen aineisto on kaikkien luettavissa ja käytettävissä kotisivuiltamme (katso linkit-osio): <https://pohjoiskymensukututkijat.yhdistysavain.fi/linkkejä/>

Pohjois-Kymen sukututkijat ry 2024_1

mt-DNA eli äitilinjan testaus voidaan tehdä sekä naiselle että miehelle. Testin perusteella määritetään mitokondrio- eli mt-haploryhmä (A...U). mtDNA-testiä ei aivan samalla tavoin pystytä hyödyntämään sukututkimuksessa kuin Y-DNA-testin tuloksia, koska geenimuutokset (mutaatiot) tapahtuvat hitaammin ja sen seurauksena yhteiset esiäidit saattavat olla hyvin kaukana menneisyydessä.

mtDNA-testistä hyötyvät mm:

- Adoptoidut, jotka etsivät biologista äitiään
- Haploryhmä kertoo ”esiäitien” vaellusreitit maapallolla

8.2 Testaaminen

On tärkeää huomioida, että geneettinen sukututkimus voi tuoda esiin myös odottamattomia tietoja ja herättää kysymyksiä perhesuhteista. Siksi on tärkeää miettiä etukäteen, oletko valmis kohtaamaan ja käsittelemään mahdolliset yllättävät tulokset. Lisäksi tietosuojaan ja eettisiin kysymyksiin on kiinnitettävä erityistä huomiota, kun käsitellään henkilökohtaista geneettistä tietoa.

Ennen oman näytteen ottamista ja testin tilaamista kannattaa tutustua lähemmin eri palveluntarjoajien testeihin. Testien hinnat vaihtelevat testityypistä riippuen muutamasta kymmistä satoihin euroihin. Tarjouksia kannattaa seurata. Amerikkalaisten juhlapäivien, esim. itsenäisyyspäivän, joulun ja isänpäivän aikoina testejä tarjotaan usein halvemmalla. Testituloksia voi lisäksi siirtää eri toimijoiden tietokantojen välillä ilmaiseksi tai pienestä maksusta ja saada siten lisää osumia.

Sukututkimukseen soveltuvan DNA-testin voi tilata esimerkiksi seuraavilta yhtiöiltä:

- Ancestry: <https://www.ancestry.com/dna/>
- Family Tree DNA: <https://www.familytreedna.com/>
- MyHeritage: <https://www.myheritage.fi/dna>
- 23andMe: <https://www.23andme.com/en-eu/>

Suomalaiset ovat käyttäneet näistä eniten Family Tree DNA:n ja MyHeritagen palveluja.

Family Tree DNA → kaikki testit

MyHeritage → vain serkkutesti

Lisää tietoa geneettisestä sukututkimuksesta:

Ahti Kurrin kotisivut: <https://www.kurrinsuku.net/>

Kirjallisuutta:

- Marja Pirttivaara: Juuresi näkyvät
- PT Kuusiluoma (toim.): Johdatus geneettiseen sukututkimukseen
- Jokela, Oja-Leikas, Rova: Kiehtovat geenit

9. Lisää lähteitä

Suomen Sukututkimusseuralla on kattava ohjeistus verkossa sukututkimuksen aloittamiseen:
<https://www.genealogia.fi/sukututkimuksen-aloittaminen>

Kouluttajia:

- Suomen Sukututkimusseura: <https://www.genealogia.fi/koulutus/>
- SnellmanEdu, sukututkimus (Ritva Sampio): <https://snellmanedu.fi/verkkokauppa/>
- Tmi Juhan Suku (Juha Vuorela): <https://holvi.com/shop/JUHANSUKU/>
- Useat kansalaisopistot
- Tietoa saat myös sukututkimusyhdistyksiltä ja sukuseuroilta.

Facebook-ryhmiä:

Sukututkimuksen tueksi on perustettu kymmenittäin Facebook-ryhmiä. Tässä on lueteltuina joitakin. Kannattaa selvittää, löytyykö muita juuri sinun tutkimustasi tukevia ryhmiä ja liittyä niihin.

- Eteläsavolaiset suvut
- Geneettinen sukututkimus
- Harrastuksena sukututkimus
- Kadonneet sukulaiset
- Kuolinilmoituksia
- Kymenlaaksolaiset suvut
- Ortodoksinen sukututkimus
- Siirtokarjalaisten jälkipolvet
- Sukujuuret luovutetussa Karjalassa
- Suomen kirkkoja ja hautausmaita
- Suomen Sukututkimusseuran keskusteluryhmä
- Suomi DNA -projekti
- Yhteiset sukujuuret-Sukututkimus nykypäivän työkaluin

Pohjois-Kymen sukututkijat ry on myös tukenasi. Autamme jäseniämme sukututkimuksen aloittamisessa ja sen edetessä mahdollisesti esille tulevissa solmukohtissa. Jäseneksi pääset täyttämällä kotisivuillamme olevat tiedot ja maksamalla vuosittaisen jäsenmaksun 20 euroa (v. 2024).

**Pohjois-Kymen
sukututkijat ry**

<https://pohjoiskymensukututkijat.yhdistysavain.fi/>
 pohjoiskymensukututkijat@gmail.com
 Facebook: Pohjois-Kymen sukututkijat

Sukututkimuksen ABC -aineistoa päivitetään säännöllisesti. Ajantasainen aineisto on kaikkien luettavissa ja käytettävissä kotisivuiltamme (katso linkit-osio): <https://pohjoiskymensukututkijat.yhdistysavain.fi/linkkeja/>

Pohjois-Kymen sukututkijat ry 2024_1